

Kázání bratra faráře S. Karáska s názvem: „**BALÍČEK KARET**“  
ze dne 19. 7. 2009 u Salvátora

Biblický text, který se nás dnes pokusí obdarovat, je zapsán ve starozákonní knize Přísloví, ve 3. kapitole, ve 3. verši, kde čteme:

**„Ať tě neopouští milosrdenství a věrnost. Přivaž si je na hrdlo, napiš je na tabulku svého srdce.“**

\*

Ó Bože, mluv, piš, vrývej se nám do srdce. Amen.

\*

Přátelé v Kristu,

je Bůh s námi, nebo je vzdálený, je blízko, po ruce, nebo je skrytý – tak se ptá, tak kolísá, o to zápasí i hluboce věřící člověk. V zápase o Boží přítomnost, o Boží blízkost, používá člověk i různé pomůcky. Tak například jistě si vzpomínáte na skladbu hranou v rozhlase s názvem Balíček karet. My starší to máme v paměti. Kdyby zde byl náhodou někdo, kdo to nezná, tak to krátce připomenu. Do westernové melodie byl přednášen pravdivý příběh, který se stal americkému vojákovu jménem T. Texas Taylor. Byl načapán ve službě, jak si hraje s kartami a musí se ospravedlnit před svým kapitánem. Voják říká, že je ve válce, ve službě odtržen od normálního života, že se nemůže účastnit bohoslužeb a proto si vykládá karty a každá karta mu symbolizuje něco podstatného z evangelia. Když vidím eso, pomyslím na to, že nad námi je nejvyšší a jediný Bůh. Čtyři svrsci to jsou čtyři evangelisté, Matouš, Marek, Lukáš a Jan, ti kteří nám zvěstovali víru svatou, desítka – to mně připomíná deset malomocných, které Ježíš uzdravil. Tak popisuje všechny karty až k tomu památnému: a spodek, pane, spodek to je ďábel. Dobrý voják Taylor končí svou obhajobu tím, že balíček karet mu právě v té době odloučení posloužil jako Písmo svaté, i jako modlitební knížka. Balíček karet to byla pomůcka, která mu pomohla se soustředit v prostředí, ve kterém se soustředit nebyla žádná samozřejmost. A já tomu vojákovu rozumím. Člověk, i věřící člověk, má sklon k určité vnitřní tuposti, k duchovnímu zíváctví, musí sám sebe mít k tomu, musí sám sebe pobízet a nakopávat k duchovní aktivitě. Proto lidé používali různé předměty a různé úkony, které je udržovaly duchovně ve střehu, jako ostruhy, které je vybízely k vnitřní bdělosti. Židé i katolíci mají různé symboly, které je stále upomínají, které jim předestírají vnitřní významy. Například katolíci se pokřizují, nosí na krku křížek, pokleknou. Protestanté a my evangelíci jsme všechny takovéto symboly a upoutávky odložili. Je otázkou, zda jsme tím duchovní život zbohatili či ochudili. Ve švýcarském sboru, kde jsem byl farářem, v Bonstettenu, byl mladý kurátor pan Bachofner, který mně jednou říkal: „Pane faráři, já nemám rád žádná společná náboženská gesta, žádné společné odřikávání v liturgii. Jediné, co se rád společně modlím, je modlitba Páně, ale tím to pro mě končí.“ Ve jménu osobní víry odmítal všechny skupinové či hromadné úkony, jen a jen Otčenáš. Ano, všechno může zevšednět, i křížování, když je toho moc, tak se může stát mechanickým a bezmyšlenkovitým. Chápu naše evangelické předky, že se zbavovali vyprázdněných symbolů a automatických úkonů. Já sám jsem též podobně jako pan Bachofner hodně zaměřený na osobní víru, v těch společných úkonech jsem hodně plachý. V mládí jsem na to byl ještě víc háklivý než dnes. Již jednou jsem líčil, jak mne jednou, jako studenta bohosloví, požádal můj strýc, abych se pomodlil před jídlem při rodinné sešlosti. Polévka již byla nalita, strýc oznámil, že se já pomodlím a já jsem říkal, ať se pomodlí on, že já jsem sice bohoslovec, ale že nejsem žádný duchovní psík, který na povel vyhrkne modlitbu. Polévka stýdla a bylo ticho. Máma do mne šťouchala, hladový bratr říkal, ať neblbnu a pomodlím se. A já jsem se zasek' a začal jsem vysvětlovat, že se modlím, kdy já chci, před dobrou knihou nebo po ní, ale tohle mně připadá pouze jako společenská formalita a že to prostě nejde. Nakonec to vzal strýc na sebe a dohodli se s mým otcem, že jsem bohoslovec na baterky a přešli k polévce k věčnému tématu: co z toho kluka bude.

Je docela možné, že můj a náš důraz na osobní víru je přehnaný. To, že symboly, určité předměty a úkony mohou duchovně pomáhat, jsem zažil jednou na týdenním pracovním pobytu. Byli jsme čtyři na týden v jedné maringotce. Všichni osobně věřící. Jeden z nás, Tomáš, byl žid. My tři jsme byli po ránu takoví ještě málo probuzení, vláční, v ranním pesimu. A Tomáš, ten kolem nás běhal, odříkával hebrejsky žalmy, navlékal si různé tkaničky, třásně a takovou malou krabičku, jásavě poskakoval. Pak vzal takovou malou trumpetu a troubil. A my jsme ještě celí zvadlí volali Tomáši, co to vyvádíš a on rozradostněný volal: kluci, stal se zázrak, je tu nový den, vyšlo slunko a my jsme tu před tváří Hospodina. Tady to, to je šofar, trubka k Boží slávě. A já jsem Tomášovi v tu chvíli trochu záviděl. My jsme tu ještě vyduchlí a on už je téměř u vytržení. My vezmeme naše kytary až dlouho po setmění, abychom zapěli naše chvály, a on jede hned po ránu. Tak trochu jsem okukoval ty jeho pomůcky, jestli bych si neměl taky pořídit šofar. Znělo to trochu jako kazoo, ale pak jsem to nechal při starém. Řekl jsem, že jsou symboly, které člověku předestírají vnitřní významy. Tak mě napadá, že v češtině je pouze nepatrný rozdíl ve slovech předstírat a předestírat, předestřít. Jistě se shodneme na tom, že v duchovních věcech, ale i v životě vůbec je špatné něco předstírat. To vede k pokrytectví, k duchovní falešnosti, křivárně. Něco předstírat to je podvod. Ale dětem, dospělým, i sobě umět předestírat duchovní významy, to je umění. To je něco jako strojit stůl, něco jako rozprostírat. Viděl jsem italský film z války a z koncentračního tábora. Myslím, že se jmenoval „Život je krásný“. Můj kamarád, kterému zahynuli jeho předci v koncentráku, ten film odsoudil s tím, že nemá rád, když se toto téma zlehčuje různými fantaziemi a fabulacemi. Šlo o to, že v Itálii zatkli jednoho pouličního herce, klauna, který byl žid. Spolu s ostatními ho deportovali do Osvětimi. A on měl s sebou svého čtyřletého syna. A ten otec s velkým nasazením a s vervou udržoval svého synka v tom, že jde o hru, že je to vše zábavné. Nasazoval své vlohy ke komice do jediné služby, vše dělal proto, aby i v těch největších hrůzách jeho synek měl pocit, že život je žitelný. I v těch největších hrůzách předestíral každý nový den svému synkovi, že život je krásný. Někdo by si mohl myslet, že lhal, klamal, že jen předstíral něco, co vůbec není. Ale já jsem v jeho neúnavné snaze, v jeho komickém nasazení cítil tu touhu předestřít i v nemožném život jako možnost, byla to tragikomická hra pro synka - život je krásný. Zprostředkovat - rozprostřít - prostřít nový den jako stůl. „Strojíš stůl před obličejem mým, naproti mým nepřátelům, pomazuješ olejem hlavy mé, kalich můj naléváš, až oplývá.“ Přesně tak to dělal ten otec komik pro svého synka.

Bože, rozprostři milosrdenství své na ty, kteří po tobě touží, a předestři svou spravedlnost upřímným srdcem.

Věřícímu jde o jedno jediné: aby ho neopustily často v tvrdých podmínkách konkrétního života Boží milosrdenství a věrnost. A my tušíme, že tyto největší a poslední hodnoty a dary našeho života – Boží milosrdenství a věrnost – nás neopustí. Jediné, co se nám může stát, že se jim budeme my vzdalovat, že je opustíme my. Náš dnešní text zachycuje obě možnosti našeho zápasu o Boží blízkost. „Neopouštěj Boží lásku a věrnost, přivaž si je na krk, napiš si je na tabuli svého srdce.“ Jedni používají pomůcky – balíček karet, šofar, nebo si něco přivažou na rameno či na krk, ale jde o to, aby Boží láska a věrnost byly stále s tebou tam, kde jsi, tam, kam jdeš. Přivaž si je na krk, napiš si je na tabuli svého srdce. A to je smysl naší víry. Naše bohoslužba, to je vlastně nové Boží psaní, to je psaní Ducha svatého na desky či tabulky našich srdcí. A dnes nám tam píše: Má dcero, můj synu, neopouštěj Boží milosrdenství a věrnost, to jsou dary Boží smrtelníkům, fanty Boží budoucnosti. Apoštol Pavel píše korintským i nám, každému z nás osobně: „Je přece jasné, že vy jste dopisem Kristovým, který není napsaný inkoustem, nýbrž Duchem Boha živého, ne na kamenných deskách, nýbrž na živých deskách lidských srdcí.“ To, co máme napsáno, vyryto v našem srdci Duchem Boha živého, to je to, co máme stále při sobě, stále, i v hodině naší smrti. To je to, co nám předestírá život, co nás převádí ze smrti do života. Amen.